

Sväté Písmo

Niekedy sa namiesto *Sväté písmo* používa označenie Biblia. Nie je to jedna kniha, ale skôr celá knižnica, súbor kníh. Základné rozdelenie tvorí postava Ježiša Krista, ktorým sa Biblia delí na *Starý zákon*, súbor kníh, ktoré vznikli pred Ježišovým narodením, a *Nový zákon*, ktorý popisuje Kristov život a jeho učenie hlásané apoštolmi. Bibliu teda nenapísal jeden človek, ale rôzni ľudia. Boli to ľudia s rozličným vzdelaním, a žijúci v iných historických podmienkach.

Starý zákon

Obsahuje 46 kníh. Rozdeľujú sa na: - historické, múdroslovné a prorocké. Označenie však neznamená, že by išlo o učebnice dejepisu, slušného správania alebo veštecké knihy. Všetko, čo je v Biblii napísané, má svoj náboženský dôvod. Pokiaľ je napríklad vo Svätom písme popisovaná nejaká udalosť tej doby, slúži len ako konštrukcia nesúca posolstvo omnoho hlbšieho významu. Už toto ukazuje, že Sväté Písmo sa nedá brať do ruky a úmyslom „tak si prečítam Bibliu“. To by znamenalo, že by sme ju po chvíli odložili s pocitom, že je nezrozumiteľná.

Vráťme sa k deleniu Biblie. Medzi historické knihy patrí prvých päť kníh, ktoré označujeme spoločným hebrejským názvom tóra. Slovenský názov je *Päť kníh Mojžišových*. Z poučných kníh je známy názov *Žalmy* alebo *Kniha Múdrostí*. Neskôr boli zhudobňované.

Z prorockých kníh sú najznámejší štyria proroci: *Izaiáš*, *Jeremiáš*, *Ezechiel* a *Daniel*. Tu je treba definovať proroka. Nie je to veštec ani človek, čo predpovedá. Je to ten, kto dokáže s múdrou skúsenosťou rozoznať dobro od zla a ohlasuje správnu cestu, privádza a nabáda na správne konanie. Prorok je ten, kto celý svoj život i svoju schopnosť hovoriť daroval Bohu. Rozumieť Svätému písmu nie je, ako som už povedal, na prvý pohľad jednoduché. Na začiatku je potrebné určité vedenie. Prvá kniha Biblie sa nazýva *Genezis* (Stvorenie). Tu nachádzame stavebné kamene pre ďalší text. Kniha *Genezis* nie je učebnica fyziky či biológie, teda nehovorí ako stvorenie prebiehalo fyzikálne a chemicky, ale hovorí, že to bol Boh, ktorý stál na počiatku.

Text musíme vidieť vcelku, v jednote. Krásu kostola nespoznáme tak, že ho rozoberieme na jednotlivé kamene a budeme ich obdivovať, ale tak, že sa pozrieme na celú stavbu. Text Písma je ako celok posolstvom Boha ľuďom. Nie je možné vytrhávať jednotlivé vety a potom ich skladať do iných významov, ako to robia s obľubou a s určitým zámerom náboženské sekty.

Všetko v Starom zákone smerovalo k jedinému vrcholu: bolo tu prisľúbenie, že Boh pošle svojho Mesiáša, ktorý všetko obnoví, svojho Syna Ježiša Krista.

Nový zákon

Svojou formou podania je nám Nový zákon bližší ako Starý zákon. Ani tu však nemôžeme uplatňovať rovnaké kritériá ako pri obyčajnej literatúre. Je to zbierka kníh napísaná z Božieho vnuknutia. Nový zákon je podstatne kratší, obsahuje spolu 27 kníh. Rozdeľuje sa na *Evanjeliá* (radostné zvesti), ktoré opisujú život Ježiša Krista, *Skutky apoštolov* a *Listy* (epištoly). Záver Nového zákona tvorí *Zjavenie svätého Jána* (apokalypsa).

Pozorný čitateľ si iste všimne, že v Biblii sú pri jednotlivých odstavcoch v texte malé čísla. Pre lepšiu orientáciu sa už v XIII. storočí vytvorilo členenie na kapitoly a v XVI. storočí ešte členenie na menšie verše. Ak niekde čítate citát z Biblie, je za ním tiež odkaz, napr. (Mt 5, 13). Znamená to, že tento citát nájdeme v *Evanjeliu podľa Matúša* (preto „Mt“), v 5. kapitole a 13. verši. V nových vydaniach Biblie sú jednotlivé skratky (ako *ono „Mt“*) vysvetlené.

Nový zákon sa začína narodením Ježiša Krista. Prvou etapou je život Ježiša Krista a jeho verejné pôsobenie. Ježiš sa narodil v chudobe a žil skrytým životom až do svojich tridsiatich rokov. Potom vystupuje verejne a vyberá si dvanásť učeníkov - apoštolov. Verejne pôsobil asi tri roky. Pre svoje skutky a obsah svojho učenia bol najvyšším židovským zhromaždením (Veľradou) odsúdený v Jeruzaleme na smrť. Za vinu sa mu kládlo aj jeho zvestovanie svetu, že je Božím synom. Rozsudok bol vykonaný ukrižovaním a Ježiš skutočne zomrel a bol pochovaný. Avšak na tretí deň vstal z mŕtvych. Neskôr sa opäť ukázal apoštolom a učeníkom a videli ho aj mnohí iní. Kresťania tieto udalosti znovu prežívajú počas Veľkej noci, rovnako ako Ježišovo narodenie počas Vianoc. Po štyridsiatich dňoch vzkriesený Ježiš odchádza k svojmu Otcovi, opúšťa apoštolov a začína obdobie, ktoré prežívame až do dnešného dňa. Je to obdobie, kedy môžeme vidieť Krista len očami viery. Ježiš splnil svoj sľub apoštolom, že ich nenechá opustených a poslal im Ducha Svätého, ktorý ich naplnil duchovnými darmi.

Zoslaním Ducha Svätého začína druhé obdobie vzniku Nového zákona. Zo sily tohto Ducha apoštoli pokračujú v Ježišovom učení. Rozchádzajú sa po svete a sami vnútorne prežívajú, že Kristove slová nie sú len teória. Vydávajú svedectvo o tom, že nejde len o ľudskú činnosť, ale že v ich pôsobení je rozhodujúci Boh. V priebehu jedného storočia dokázalo niekoľko, väčšinou nevzdelaných rybárov osloviť celý vtedajší svet. Ich posolstvo má čo povedať i nám. Učenie o Kristovi sa podivuhodným spôsobom šírilo po Ázii, Európe i Afrike. Keď neskôr vznikali v určitých oblastiach nejasnosti ohľadom nového učenia, bolo potrebné vec vysvetliť alebo urovnať. Často však nikto „kompetentný“ nebol nablízku. Vtedy sa niektorý z apoštolov vyslovili k problému písomne, formou listov. Tieto listy tvoria najstaršiu časť Nového zákona.

Vznikla potreba napísať svedectvá očitých svedkov udalostí Ježišovho života. Túto úlohu splnili tzv. evanjelisti a uskutočnili tretí krok pri vzniku Nového zákona. Evanjelisti - Matúš, Marek, Lukáš a Ján - spísali život Ježiša Krista. Evanjeliá vznikli pravdepodobne po roku 70 po narodení Krista. Okolo roku 120 existovala už ucelená zbierka Evanjelií, listov a jedinej prorockej knihy (*Zjavenie svätého Jána - Apokalypsa*).